

BOSHLANG'ICH SINIF O'QUVCHILARINI JISMONIY HAMDA AQLIY RIVOJLANTIRISHDAGI YONDASHUVLAR

O'.F. Tanikulova

O'zbekiston-Finlandiya pedagogika instituti magistranti

E-mail.tanikulovaaogiloygmail.com

Annotatsiya. Ushbu maqolada boshlang'ich sinf o'quvchilarini rivojlantirishdagi ahamiyat, jismoniy va aqliy rivojlanishning ahamiyati, integratsiyalangan yondashuv: jismoniy faoliyat va mantiqiy mashqlarni birlashtirish kabi masalalar yoritilgan.

Kalit so'zlar: Ta'lim metodlari, mantiqiy fikrlash, motivatsiya, integratsiyalangan yondashuv, individual va guruh faoliyati, motorik faoliyat

Boshlang'ich ta'lim — bu bolalarning kelajakdagi muvaffaqiyatlari uchun poydevor bo'lib, ular jismoniy va aqliy jihatdan shakllanishlari, turli ko'nikmalarni egallashlari uchun muhim davr hisoblanadi. O'quvchilarning jismoniy va aqliy rivojlanishi, shubhasiz, ularga nafaqat Boshlang'ich sinf o'quvchilarini jismoniy hamda aqliy rivojlantirishda quyidagi yondashuvlar samarali bo'lishi mumkin:

Jismoniy rivojlantirish. Jismoniy mashqlar va o'yinlar: O'quvchilarga harakatni rivojlantiruvchi turli mashqlar va jismoniy o'yinlar taklif etish. Bu ularning mushak tizimini va motorikani yaxshilaydi. Yugurish, sakrash va sport faoliyatlari: Boshlang'ich sinf o'quvchilarining mushak kuchi va tezligini oshirish uchun oddiy yugurish va sakrash mashqlari o'rgatiladi. Tana tarbiya darslari: O'quvchilarga tana tarbiyasi orqali ularning muvozanati, elastikligi va koordinatsiyasini rivojlantirishga yordam berish.

Aqliy rivojlantirish: Kreativ fikrlashni rag'batlantirish: O'quvchilarga ijodiy mashqlar, masalalar va boshqotirmalar taklif etish. Bu mantiqiy fikrlash va kreativlikni rivojlantiradi. Matematika va til o'yinlari: Aqliy faoliyatni oshirish uchun matematik

masalalar va lug'atni rivojlantiruvchi o'yinlar orqali o'quvchilarni qiziqtirish. Gruppaviy ishlar: O'quvchilarga jamoaviy ishlarni bajarish orqali hamkorlik, kommunikatsiya va fikr almashish ko'nikmalarini rivojlantirish.

Kitob o'qish va hikoyalar: Aqliy rivojlanish uchun hikoyalar va kitoblar o'qish, so'ngra o'qilganlar bo'yicha savollar berish. Bu o'quvchilarning tushunish va analitik fikrlash qobiliyatini oshiradi.

Bu yondashuvlar nafaqat o'quvchilarning jismoniy va aqliy rivojlanishiga, balki ularning ijtimoiy ko'nikmalarini ham mustahkamlashga yordam beradi.

Boshlang'ich sinf o'quvchilarining jismoniy rivojlanishiga alohida e'tibor qaratish, ularning umumiy sog'lig'ini saqlash va tananing har tomonlama rivojlanishini ta'minlash uchun muhimdir. Buning uchun quyidagi yondashuvlar samarali bo'lishi mumkin:

Jismoniy mashqlar va sport o'yinlari: Bolalar uchun turli jismoniy mashqlarni o'rgatish ularning mushak kuchini, elastikligini va koordinatsiyasini rivojlantiradi. Harakatli o'yinlar va jismoniy mashqlar bolalar organizmini faol va mustahkam qiladi. Ular ham energiya sarflashni, ham sog'lom turmush tarzini o'rganishadi. Sport faoliyatlari, xususan, futbol, basketbol va voleybol kabi o'yinlar jismoniy ko'nikmalarni yaxshilaydi.

Tana tarbiyasi darslari: O'quvchilarga muntazam tana tarbiyasi darslarini o'qitish nafaqat ularning jismoniy holatini yaxshilaydi, balki muvozanat, tezlik va chidamlilik kabi ko'nikmalarni rivojlantiradi. Tana tarbiyasi, shuningdek, bolalarga o'zlariga bo'lgan ishonchni oshiradi va ularning sog'lig'iga ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Sog'lom turmush tarzi: Jismoniy rivojlanish, shuningdek, bolalarga sog'lom ovqatlanish va dam olishning ahamiyatini tushuntirishni talab qiladi. Sog'lom ovqatlanish va muntazam dam olish bolaning jismoniy salomatligini yaxshilashga yordam beradi va ularning umumiy rivojlanishiga ijobiy ta'sir qiladi. akademik bilimlarni o'rganishda, balki kundalik

hayotda ham muhim yordam beradi. Shuning uchun, boshlang'ich sinf o'quvchilarini jismoniy va aqliy rivojlantirishda to'g'ri yondashuvlar va metodlar qo'llanishi zarur. Lev Vegotskiy — rus psixologi va pedagogi bo'lib, u o'zining jismoniy va aqliy rivojlanishning sotsial yondashuvi bilan mashhur. o'quvchilarning rivojlanishini ularning iltimoiy va madaniy muhiti bilan bog'lab ko'rgan. Unga ko'ra, har bir bola o'z madaniyati va atrofdagi jamiyatning ta'sirida rivojlanadi, shuning uchun o'qitish jarayonida bu jihatlar inobatga olinishi zarur.

Jismoniy va aqliy rivojlanishni birlashtirish, o'quvchilarning umumiy salomatligi va intellectual salohiyatini uyg'unlashtirishga yordam beradi. O'qituvchilar turli metodikalar, masalan, interaktiv darslar va guruh ishlarini qo'llash orqali o'quvchilarning faol ishtirokini ta'minlashlari lozim. O'quvchilarni ijtimoiy va emotsional jihatdan ham rivojlantirish muhimdir, chunki bu ularning ruhiy holatini va umumiy muvaffaqiyatlarini ta'minlaydi. O'qituvchilarning asosiy vazifasi — bolalarning individual xususiyatlarini hisobga olgan holda, ularning o'qish va rivojlanish jarayonida to'g'ri yondashuvlarni qo'llashdir. Bu yondashuvlar, bolalarni nafaqat o'qitish, balki ularni rivojlantirish, motivatsiya berish va ularni ijtimoiy va madaniy jihatdan to'liq rivojlantirishga yo'naltirilgan bo'lishi kerak. Jismoniy va aqliy rivojlanishni birlashtirish, o'quvchilarning umumiy salomatligi va intellektual salohiyatini uyg'unlashtirishga yordam beradi

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Alimov A.A. Boshlang'ich ta'lim metodikasi 2018, "Fan" nashriyoti
2. Krutetskiy M.V. Pedagogik psixologiya 2015, "Pedagogika" nashriyoti
3. Vegotskiy L.S. Psixologiya va ta'lim 2009, "Maktab" nashriyoti
4. Nurmatov A.G. Boshlang'ich sinf o'quvchilarining jismoniy tarbiyasi 2017, O'qituvchi nashriyoti